LIBERTYN

jrg 8 no 12(7)
1958

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

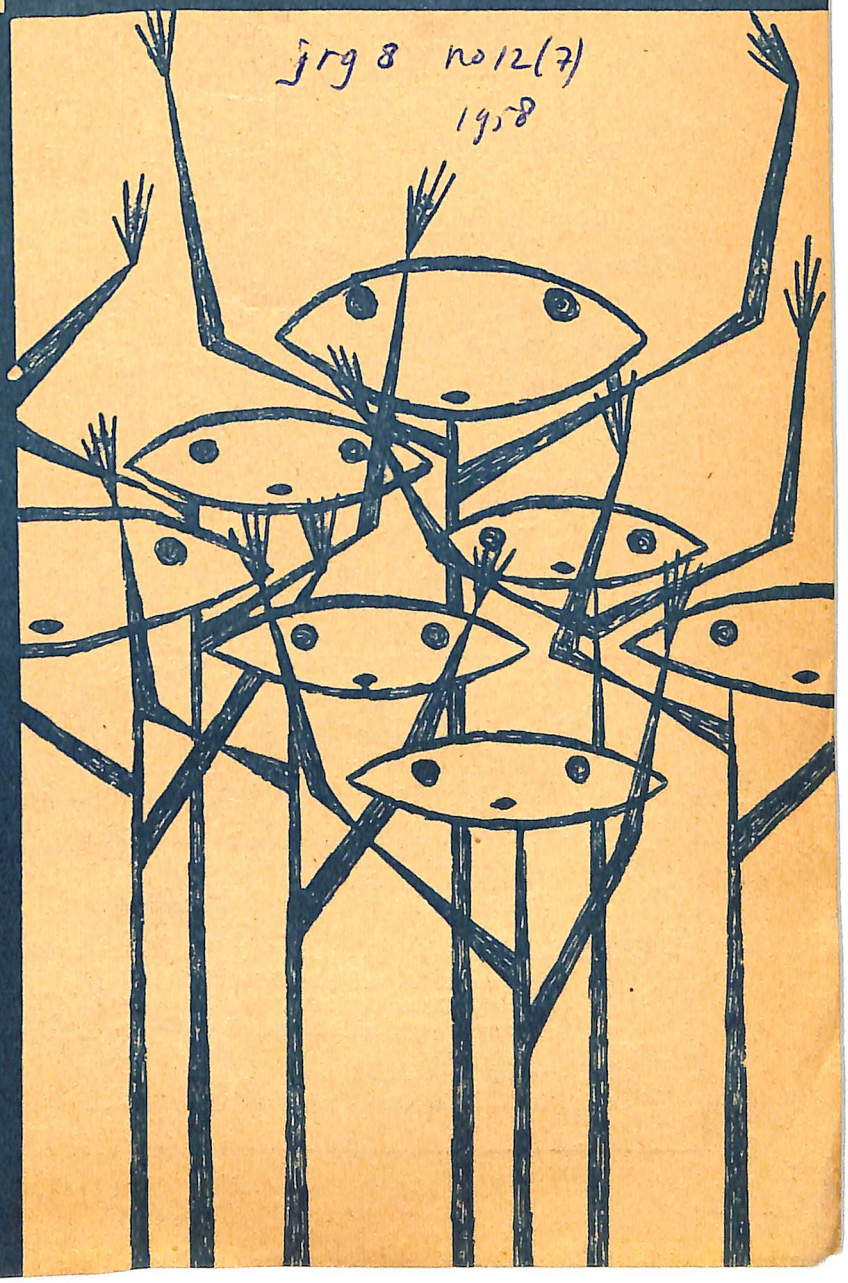

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 3.--
per jaar

★

losse nummers:
f 0.25

★

postgiro 584802
t.n.v.
penningm. esse
humanistische
jongeren-
gemeenschap
te Hardinxveld

★

advertentie-
tarief
op aanvraag

Leest: **DE VRIJDENKER**

Weekblad ter verbreiding van de Vrije Gedachte.

Uitgave van de Vereniging tot bevordering van het zelfstandig denken „De Vrije Gedachte" te Amsterdam.
Verschijnt wekelijks.
Abonnementsprijs: *f* 2,50 per kwartaal.

BELANGRIJK.

Voor leden van jongerenorganisaties stelt de afdeling Amsterdam van „De Vrije Gedachte" een beperkt aantal jaarabonnementen tegen sterk gereduceerde prijs beschikbaar, nl. *f* 1,50 per half jaar bij vooruitbetaling.

Op te geven bij:
A. L. Meintser, Oude Waal 17, Amsterdam-C., Tel. 34016.

LIBERTYN

Landelijk maandblad
van de Humanistische
Jongeren Gemeenschap
in N e d e r l a n d

Redactie:

Klaas Swaak
Johan Hofman
Rob Schut

Hoofdredacteur:
Klaas W. Swaak,
Oosterhamriklaan 207,
Groningen.

Administratrice:

Tine Bouterse,
Kijkduinstraat 58''',
Amsterdam-W.

8e jaargang nr. 12
november 1958

Uit de inhoud :

Vestdijk

Tante Geestje

Weekend

Propria Cures

Schaar paraat

Aandacht voor

HELAAS ----------

Ja, helaas. Door een vreemde samenloop van omstandigheden zijn wij er niet in geslaagd enige copy op te nemen over het Atoomprobleem, waaraan ons eerstvolgende weekend(22-23 nov.) gewijd zal zijn. Laten wij hopen, dat het weekend de pennen in beweging brengt en de schrijvers van bedoeldecopy niet met hun artikel komen als mosterd na de maaltijd.
Wij zullen ons best doen de volgende Libertijn als ATOOM LIBERTIJN te doen verschijnen en hopen, dat bovengenoemde geen reden zal zijn het weekend niet te bezoeken, want het beloofd bijzonder interessant te worden.

Het weekend wordt gehouden in de Lichthoek - Soest Zuid.

Sprekers zullen zijn:
Mr. A.J. Schouwenaar uit Bilthoven en
Ir. H.J. van Steenis uit Utrecht.

De syllabus Practisch Humanisme is nog niet uitverkocht!
Wend je tot: Ank Leegwater
Biesboschstraat 52'', A'dam.

Prijs: f. 0,35.

Houd 4-5 april reeds vrij.

A.V. - 1959.

TWEE CRITICI OVER VESTDIJK

In de Nieuwe Rotterdamse Courant en Het Vrije Volk treft men in het zaterdags bijvoegsel van 11 oktober j.l. een letterkundige kroniek over Vestdijk aan. Hoewel er tussen beide kronieken in het oog lopende verschillen zijn, zoals bij voorbeeld het verschil in omvang - het stuk in het HVV omvat een kwart pagina druks, het andere tweederde pagina - en het verschil in onderwerp - de anonieme Rotterdammer kroniekschrijver beziet Vestdijks leven na zestig jaar en Van Straten bespreekt het laatst verschenen deel van de Anton Wachter-Romans - toch zijn er ook treffende overeenkomsten.

Afgezien dat bij beide artikelen twee foto's zijn afgedrukt is wel de grote overeenkomst, dat beide kronieken een demonstratie zijn van het vakkundig in elkaar zetten van een verhaaltje aan de hand va andermans gegevens en onderzoek.

De kronieker in de Nieuwe Rotterdamse Courant begint met de vraag: "Hoe is een Vestdijk mogelijk?" Ik neem aan, dat hij bedoelt: "Hoe is deze ene Simon Vestdijk als geniaal letterkundige mogelijk?", want de vraag van de Rotterdammer criticus lijkt mij meer gericht op het biologisch ontstaan en dus niet helemaal tot zijn terrein horend. Deze goede bedoeling leg ik graag in zijn vraag, maar door deze subtiele wijziging in vraagstelling lees ik met verdubbelde aandacht het antwoord:

> 'Om vat te krijgen op Vestdijk en zijn werk te kunnen overzien is het zeker raadzaam te zoeken naar de sleutel tot zijn persoonlijkheid als wij maar blijven begrijpen, dat met wat wij vinden nooit geheel de gevarieerdheid van zijn werk wordt verklaard, of het hoge peil waarop het vrijwel steeds staat. Waarom Vestdijk met een grootvader van onbekende herkomst, die een van de eerste gymnastiekleraren in ons land was, met een vader die aan een h.b.s. te Harlingen hetzelfde beroep uitoefende, zelf na met schitterende resultaten de dokters studie te hebben voltooid, aan het schrijven sloeg, is aan de hand van zijn voorgeschiedenis te begrijpen, maar hoe hij erin slaagde om zich als auteur in vrijwel alle denkbare rich-

tingen op dikwijls geniale wijze te ontplooien, blijft zijn geheim, daarvoor is geen verklaring te vinden.

Het is jammer, maar hoe pertinent de vraag ook beantwoord wordt, in feite wordt niet meer dan een antwoord gesuggereerd, want zelfs als Vestdijk een vader, een opa, of een overgrootvader, twee ooms, drie tantes en een neef heeft, die schrijven, "of schreven", dan is het voor mij een wonder, dat juist deze S. Vestdijk een schrijver werd, terwijl zijn genialiteit en veelzijdigheid niet het raadsel vormen, maar het wel versterken.
De vraag is een kunstmatig opgeworpene, is derhalve volmaakt overbodig, evenals het antwoord. De enige vraag die ter zake doet is: "Is Vestdijk?" Ja of nee! Meer hoeft er niet gevraagd te worden.
In het artikel van deze criticus volgt het antwoord echter niet zo gauw op de vraag; tussen vraag en antwoord geeft hij een indeling van de romans en de novellen, een indeling, die zeer geschikt is voor degenen, die uit dit artikel hun eerste kennis omtrent Vestdijk willen halen en die uit hoofde van hun beroep over Vestdijk moet "leraren".
Ik vraag mij in gemoede af of deze kronieker zijn lezers voor domoren houdt; hij slaat in ieder geval zijn lezers niet zo hoog aan als Vestdijk in zijn essays, zoals dezelfde NRC criticus in een zin Ter Braak nazegt, zonder bij de volgende zeven zinnen de naam van Ter Braak te zetten, die ook daarin wordt nagekauwd. Voor dit al leze men deel vier van het Verzamelde Werk van Ter Braak, pagina 253 - 254.
Met deze uitweiding kom ik wel enigszins in conflict met de volgorde van punten in het gewraakte artikel, en daarvoor bied ik excuus.
Aan de orde is dan de innigheid die er tussen lezer en boek bestaat en wat de laatste betreft is het onnodig "iets van de auteur af te weten!"Vestdijks biografie zal "niettemin de band met het werk" verinnigen. Het klinkt wel een beetje tegenstrijdig, terwijl ik bovendien geen spat geloof van de verinniging na lectuur van een biografie. De biografieën van letterkundigen die ik tot nu toe gelezen heb, waren steeds teleurstellend, omdat ik de persoonlijkheid van een schrijver er niet in terugvond, wel die van de biograaf, maar daarvoor lees ik uiteindelijk die biografie niet. Natuurlijk is het verwerkte feitenmateriaal interessant, maar toch niet interessanter dan het nieuws van de dag; dan een mededeling

als: Tito is een maagpatient,wist je dat? Gut nee.
Het gaat niet op het werk van biografen te reduceren tot verslaggeverswerk,ikweet dat zij een interpretatie van het feitenmateriaal moeten geven,waarbij zij zo eerlijk mogelijk te werk hebben te gaan,als maar enigszins mogelijk is,maar niettemin ervaar ik bij lectuur in de eerste plaats het manco - de besproken auteur heeft misschien minder feitelijk maar toch vele malen beter zijn eigen leven in zijn werk uitgedrukt. Vestdijk is vanaf het eerste door hem gepubliceerde gedicht zo volledig aanwezig,daarin zo volledig zichzelf,terwijl alles wat daarna verscheen dit bevestigde,zodat een biografie niet meer dan een bevestiging hiervan kan geven. Degene,die een persoonlijke band met Vestdijks werk heeft,ziet dit in iedere nieuwe publicatie bevestigd. Lezers,die zich door het lezen van een biografie nader gebracht voelen tot Vestdijk, hebben voordien hem nooit goed gelezen.
Op de waarde 'voor de critici' van een biografie van een geniaal schrijver die nog in leven is zal ik na opsomming van de resterende punten van het krantearti-kel even terugkomen.
Er volgt een vrij lang stuk,waarvan de gegevens 'soms in citaten' ontleend zijn aan de recent verschenen Vestdijk-biografie van Nol Gregoor,dan komt Ter Braak aan het woord - pardon er wordt een uitwerking gegeven van een citaat uit De duivelskunstenaar en ten slotte komt de recensent weer terug bij Gregoor.
Het gehele artikel overziend kom ik tot de conclusie dat er weinig eigen werk van de NRC-kroniekschrijver in te vinden is, terwijl van dat weinige het meeste aan twijfel onderhevig is. Dit gebrek aan originaliteit en intelligentie is bij uitstek het kenmerk van de criticus,die niet in staat is te critiseren. Hetzelfde gebrek vertoont de heer Van Straten in het Vrije Volk. Welja,de toon is wat losser,maar het belangrijkste uit zijn beoordeling nl.de ontwikkeling in de beschrijving van de liefdesvormen heeft Van Straten zonder bronvermelding uit Nol Gregoor's biografie gehaald,terwijl het een beetje puberachtig aandoet,hem met vuur de 'viezigheid' van Vestdijks romans te horen verdedigen.Ik geloof dat zo langzamerhand wel bekend is - en dus ook aan de heer Van-Straten - dat de 'fatsoensrakkers' in Nederland de boventoon voeren en dat het als bekend mag worden verondersteld dat alle woorden tot hen gericht,verspild zijn.

Het is voor deze onbekwame critici een gelukje, dat op het moment dat er een aanleiding was Vestdijk te fêteren, een biografie over Vestdijks jeugd verscheen. Men behoefde zich nu niet allereerst bezig te houden met het schrijverfenomeen Vestdijk, maar met zijn jeugd, die doodgewone jongensjeugd van Simon Vestdijk: de feiten en plaatjes uit die tijd waren uitermate geschikt voor een geïllustreerd leuterstukje, dat er als koek inging; Vestdijk een min of meer geheimzinnige figuur in het letterkundige leven van ons land, die zich door zijn aard distancieert van elke drukte rond zijn persoon, wordt de lezers plotseling als mens duidelijk gemaakt.
Van de verrassing hebben de heren critici dankbaar profijt getrokken: zij konden Vestdijk bejubelen, zonder dat zij met hun onmacht in het oog liepen.

Wie kunnen het oeuvre van Vestdijk wel beoordelen? Op het moment zijn er niet veel critici toe in staat. Gomperts, Dubois, Veenstra bij name en een enkele andere kan ik opnoemen, maar het is de vraag of zij meer kunnen geven dan een detailbeoordeling.

Vestdijks vrienden uit de Forumtijd - met name Ter Braak en Du Perron - waren ertoe in staat en als men werkelijk over literatuurbeschouwing spreekt komt men bij hen terecht.
Degene die de kritieken van Ter Braak en Du Perron nu nog eens naleest, komt tot de conclusie, dat hun oordeel over het werk van Vestdijk nog onverminderd van kracht is.
De heer Van Straten, die met instemming Vestdijk aanhaalt: "Ter Braak is dood en doet dus niemand wat", moet goed in het oog houden, dat Ter Braak en ook Du Perron, zo zij nog zouden leven, hem de lust tot het vullen van zijn rubriekje danig zouden hebben vergald en hem niet alleen.
Bij gebrek aan beter kan men de middelmatigheid tot norm verheffen, maar deze norm is bij voorbaat gedoemd te kort te schieten als er iets te beoordelen is dat deze norm te boven gaat. Als de criticus de pretentie heeft alles te beoordelen, heeft hij een grote kans zich soms te vertillen en er zijn er meer dan de hier besprokene die zich aan Vestdijk vertillen.

Dat zij met ferve als partijgangers van Vestdijk optreden, hem verdedigen tegen aantijgingen, waar de stupiditeit duimendik opgelegd is en weerlegging dus geen inspanning vereist, kan een zichzelf naar waarde schattend criticus niet van de plicht ontslaan te zwijgen, als hij niet tot analyse en gefundeerde kritiek competent is.

klws.

MEDEDELINGEN

Het Humanistisch Verbond heeft weer een kalender uitgegeven. Hij ziet er erg aantrekkelijk uit.

De prijs bedraagt f. 2.--.

Bestellingen kunnen gedaan worden bij het Centraal Bureau, Oudegracht 152 - Utrecht. Girorekening : 304960 t.n.v. het Humanistisch Verbond.

TANTE GEESTJE ----------

GEESTELIJKE VRAAGBAAK VOOR MENSEN MET CONSTANTE
-------- PSYCHISCHE MOEILIJKHEDEN ----------

Weledelgeboren vrouwe,

Daar het mijn vaste overtuiging is, dat mij reeds velen op het door mij nu te betreden pad zijn voorgegaan, heb ik na ampele overwegingen de onvolprezen vrijheid genomen, mij met enkele kwesties van buitengewone importantie tot U te wenden, teneinde te pogen, door mijn diepste zieleleven aan Uw diepzinnig pseudo-therapeutisch inzicht prijs te geven, te geraken tot een voor beide aanvaardbare solutie van bovenstaande questieuze aangelegenheden.

Mijn oudtante is bij een nadere analyse van mijn reeds eerder aangehaalde zieleleven tot de meer dan merkwaardige conclusie gekomen, dat zich bij haar achterneef, in casu steller dezes, een psychiogenetisch-pathophilosophisch complex heeft ontwikkeld, hetgeen volgens haar te wijten zou zijn aan onvoldoend behandelde wintertenen op bijna drie en half jarige leeftijd.

Dit complex placht zich te uiten in het poneren van stellingen, die, hoewel buiten het kader van dit epistel, lijnrecht indruisen tegen haar diepgewortelde traditionele en mogelijk uitgeholde diep-calvinistische opvattingen.

Uit het voorgaande zult U, weledelgeboren tante, ongetwijfeld hebben kunnen distilleren, dat deze controverse de oudtijds sfeervolle verhouding tussen mijn oudtante en mijzelf volledig heeft vertroebeld.
Daar mij uit Uw briefwisseling met andersvoelenden(m.b.t. mijn wintertenen) duidelijk is geworden op welke een voortreffelijke wijze U de U toevertrouwde zielsgeheimen uit het hellevuur naar de U zo dierbare hemel draagt, zij het mij vergund U te verzoeken, mijn, in dit epistel uitvoerig be-

handelde zielsproblematiek, te analyseren, om daarna te pogen een handleiding te geven strekkende tot de totstandkoming van een vruchtbaarder ver(stand)houding tussen mij en mijn oudtante.

Met de meeste hoogachting,

JOHAN DE DUPE.

ANTWOORD VAN TANTE GEESTJE ----------

Lieve, arme Johan,

Ach, hoe geroerd was mijn ziel door je brief. Ach, wat is dat ja vervelend. Hoewel ik begrijp welk complex je oudtante bedoelt, heb ik het toch nog even voor alle zekerheid in onze rooms-katholieke encyclopedie nagekeken. Nu, daarin stond precies hetzelfde als wat ik gedacht had. Toch wel merkwaardig vind je niet? dat je zo maar iets denkt dat in de rooms-katholieke encyclopedie staat. Ja,vreemd, vind je niet? Alleen viel het mij nog wel op, dat in onze RKE niets te vinden was over niet behandelde wintertenen. Onze schoonheidsredactrice heeft mij verteld dat je het beste warme en koude wisselbaden kunt nemen. Ik weet niet of je dat mag van je oudtante, zo iedere avond warm en koud water. Ho, nu schiet me ineens wat te binnen: je moet je oudtante vragen om samen die wisselbaden te nemen. Als jij dan met je voeten in het koude water zit,dan gaat zij in het warme. En dan maar wisselen (om de drie minuten) Nu moet je mij beloven, dat je er voor zult oppassen, dat jij met jouw koude voeten tegen die warme van je tante aankomt,anders begint die controverse weer en zo'n ding is helemaal niet fijn. Als het je nu lukt,je zielsproblematiek zo een beetje koud en warm te houden,is je tante Geestje ervan overtuigd,dat jullie allebei weer tot die goede diep roomskatholieke opvatting zullen komen. Houd jij maar goede moed, dan lukt het vast wel. Heel veel sterkte! Hoor ik het nog eens?

Je toegenegen
TANTE GEESTJE.

Van PRAKTISCH HUMANISME

naar GEESTELIJKE VERZORGING.

Weekend Soest 11 en 12 oktober 1958.

Als je naar een landelijk weekend gaat, denk je dat er op dat zelfde uur tallozen huis en hof verlaten om zich te (laten) vervoeren naar Soest. Die tallozen bereiden dan de teleurstelling: rond 25 mensen maar vonden Praktisch Humanisme een te bepraten zaak. Alleen de gemeenschap Utrecht mag dan nog een heel klein beetje tevreden zijn (11 van de 25), verder niemand.

Overigens, waarom hier te praten over het "smakelijk" eten, schemerduister wandelen, laat naar bed gaan en krakend slapen: het ging om Praktisch Humanisme.

Jim van Opijnen, schrijver van de syllabus Praktisch Humanisme, hield zaterdagavond de inleiding. Eén van de problemen, zei hij, die vlak bij ons te vinden zijn, is de eenzaamheid. Eenzaamheid, die wellicht het gevolg is van het verbreken van de oude gemeenschap van dorp of wijk, waarbinnen men zich geborgen kon voelen. Eén van de gevolgen van het verbreken van die band is, dat de mens vrijer en zelfstandiger is geworden. Maar daardoor moet je tevens alles zelf opknappen en krijg je, als je hulp nodig hebt, die hulp niet meer als iets vanzelfsprekends, moet je er om vragen. Dat hulpvragen kan moeilijk zijn, omdat je er mee toont niet meer zelfstandig te zijn (en de hele opvoeding richt zich naar het zo vlug mogelijk "groot" worden). En dan: wie moet je hulp vragen? Aan een vriend (waartegenover je je dan bloot geeft, waardoor de verhouding wellicht onplezierig wordt) of aan een vreemde? Tenslotte vroeg Jim zich af: is praktisch humanisme wel een taak van het HV, of moet het HV louter het centrum zijn waarbinnen een nieuwe levensovertuiging groeit?

Gewapend met deze vragen ving in drie groepen

een zeer geanimeerde discussie aan, die na twee uren "kunstmatig" moest worden gestopt. Onmogelijk is het om alle naar voren gekomen vragen en ideeën weer te geven (ook al omdat ik toen nog niet wist voor "verslaggever" te moeten spelen), maar in - misschien al te - gesystematiseerde lijn is er dit beeld van te geven.

Wanneer men in huishoudelijke of financiële moeilijkheden verkeert zal men sneller hulp vragen (b.v. aan Humanitas), dan wanneer men geestelijk in de knoop zit. In het laatste geval voelde de meerderheid er voor om bij een vriend aan te kloppen, omdat die vriend (en dit begrip dan "ruim" gezien), beter en sneller dan een vreemde je moeilijkheden zou kunnen aanvoelen. Overigens gaat het bij de oplossing van je moeilijkheden juist om het menselijk contact, dat kan je opluchten, je verder helpen. Verder helpen, want de hulp moet niet bestaan uit een pasklare oplossing maar moet zodanig zijn, dat de ander zelf de oplossing voor zijn geestelijke moeilijkheden vindt.

Het prefereren van een vriend boven een vreemde maakt het instituut geestelijk raadsman niet overbodig: al los je met een vriend het probleem op, de praktische verwezenlijking van de gekozen weg vraagt vaak de hulp van een deskundige (bij dienstweigeren b.v.).

Dat het Praktisch Humanisme in het HV wordt "beoefend" werd veelal niet als een bezwaar gevoeld; op deze wijze wordt de hulp gevoed door de ideeën die in het HV gestalte krijgen.

De tweede inleiding werd 's zondags door Mevr. Treurniet gehouden. Nadat zij er op gewezen had, dat de naam Praktisch Humanisme vervangen is door de "zware", maar de buitenwereld meer vertrouwd in de oren klinkende woorden "geestelijke verzorging", gaf zij, mede aan de hand van talrijke voorbeelden uit de praktijk van het werk, een betoog dat van de noodzakelijkheid van de "geestelijke verzorging" overtuigde.

Hulp wordt gevraagd, zei Mevr. Treurniet o.m., door mensen die in geestelijke nood verkeren niet alleen, maar ook door hen die in een bijzondere situatie verkeren (in een ziekenhuis liggen b.v.) en nu de tijd krijgen om zich met de achtergrond van hun doen en laten bezig te houden, en door de velen die zich eenzaam voelen. We hebben niet het recht onze hulp aan te bieden, niet iedereen is daarvan gediend, er moet worden afgewacht tot - ineens meestal - het menselijk contact tot stand komt. Dat daaraan behoefte bestaat is in de praktijk overduidelijk gebleken.

Voor deze hulp bestaat er een grote behoefte aan mensen, maar aan mensen die deskundig zijn, teneinde brokken te voorkomen. Die mensen zijn zeer moeilijk te vinden; daarnaast is scholing thans nog onmogelijk.

De hulp zelf zal, zo betoogde ook Mevr. Treurniet, moeten zijn het helpen van de ander bij het zelf zoeken van een oplossing, door te luisteren vooral, af te wachten, en een klein "stootje" te geven, als mens tegenover mens. Dit laatste is juist zo goed mogelijk bij het humanistisch praktisch werk; de dominee of pastoor worden gewoonlijk gezien als de meerdere, niet als de "gewone" mens. Dat Humanitas dit werk niet aanvat komt eenvoudig omdat in Humanitas in de eerste plaats mensen zitten van de "directe daad".

Wat kan, zo vroeg Mevr. Treurniet zich tenslotte af, de HJG op dit gebied doen. Haar mening was, dat iedere HJG'er in zijn omgeving mogelijkheden te over zal vinden. Zij zag niet zozeer een taak voor de HJG in het kader van b.v. gevangeniswerk, het werk in arbeiderskampen, ziekenhuizen. Daarvoor is een levenservaring nodig, die men veelal eerst op oudere leeftijd krijgt. Wel wees zij nog speciaal op het werk, dat enkele HJG'ers al proberen te verrichten in inrichtingen van Bijzondere Jeugdzorg, werk waarvan, omdat het nog maar pas begonnen is, de ontwikkeling nog onder een vraagteken verscholen gaat.

Na deze inleiding werd helaas weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid vragen te stellen, in

discussie te treden. Naar voren kwam nog, dat het werk van de plaatselijke geestelijke raadslieden niet altijd bevredigend is, maar niettemin noodzakelijk en dat de geestelijke verzorging al min of meer los van de andere activiteiten van het HV geschiedt. Hadden we soms al zo veel stof tot nadenken gekregen, dat de vragen er onder bedolven waren?

Zijn we tevreden naar huis gegaan? Zijn we ervan overtuigd dat praktisch humanisme de aandacht van iedere HJG'er persoonlijk eist? Misschien merken we dat in de toekomst aan het versleten raken van de syllabus - en daaraan hopelijk niet alleen!

Wijnand Thoomes.

- - - - - - - - - -

WIJ BLIJVEN DD TROUW.

Het doet weldadig aan zo nu en dan nog eens de naam van Multatuli tegen te komen. In de Vrijdenker van 13-9-1958 haalt Spigt van Sigmund Freud de volgende woorden aan: "Ik zal U tien van zulke goede boeken noemen: Multatuli: Brieven en werken; (etc.)". De buitenland-redacteur van Het Vrije Volk van 25-10-1958 over de uitspraken van Theodor Heuss: "Klinkt er nog iets in na van Multatuli, de Nederlandse schrijver die door Heuss in zijn jeugd zo werd bewonderd?" Maar daarnaast zullen er, zolang Multatuli's werk niet naar de brandstapel verhuist, ook "de luizen" zijn, zoals de heer Van Duinkerken, die - naar de NRC van 25-10-1958 meldt - en passant tussen Bosboom-Toussaint en Multatuli een vergelijking trekt, die in het nadeel van de laatste uitvalt! We hopen, dat de heer Van Duinkerken, letterkundige, zich tot het einde van zijn dagen - en er zij hem een lang leven vergund - aan MULTATULI, schrijver, zal blauw ergeren!

Klws.

KATTELIEKE STRIJDMETHODEN.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

Sedert de Katholieken in de KVP verenigd destijds goedvonden, dat een pamflet als 053 verscheen - waarin men o.a. lezen kon dat humanisten apen en socialisten kerkenplatbranders zijn - zo goed kon men verwachten, dat - ondanks de rooms-democratische allure in onze regering - op een goede dag de rancune tegen wat antipaaps is zich zou uiten in het ontvoeren, mishandelen en kruinscheren van een redacteur van het Amsterdamse studentenblad "Propria Cures". De merites van de door de Rooms-Katholieken gewraakte artikelen van de hand van o.a. de afgetuigde PC-redacteur - handelend over de Missieweek in Amsterdam en het overlijden van Paus Pius XII en getiteld "God denkt aan Amsterdam" en "In de grond niet slecht" - laat ik buiten beschouwing; de aandacht wil ik vooral richten op de roomse strijdmethoden, die naar de Maasbode van 27-10-1958 meldt "de methode van de Inquisitie" is en die zij van harte aanbeveelt aan de Katholieke Studentenvereniging Thomas uit Amsterdam. Wie dus denkt, dat de Verlichting louter "verlichte" Katholieken zou hebben voortgebracht, bedenke dat het Licht (misschien) wel verschenen, doch zeker aan de Maasbode-redacteur voorbij gegaan is. Ik herinner me van deze strijdmethoden nog het volgende specimen: Toen in Groningen destijds op een der markten een communistische betoging was, werd deze in de war geschopt door Roomse kindertjes, daartoe aangezet door hun Roomse pappies en mammies. Men heeft dus de goede ervaring, dat "kwaad met kwaad vergelden" het beste effect sorteert.
De W., schrijver van het aangehaalde stuk "Paaps tegen antipaaps", moet wel bijzondere hersenkronkels hebben. De heer De W. kreeg de volgende conclusie opgedrongen: (Door wie? Mag ik in deze woorden een zekere slaafsheid van geest bespeuren?):

"Propria Cures is zo onafhankelijk van alles en iedereen, dat het eigenlijk niet wezenlijk bestaat maar zich alleen kenbaar maakt door de vorm. De enige houvast, die het blad zijn lezers (?) wekelijks biedt is het papier door letterzetters bedrukt. De rol van de redacteuren is minimaal, zo zij al niet geheel is weg te denken",

terwijl boven al deze conclusies staat "Ontmoeting met niemand".

Ik begrijp eerlijk gezegd niet goed, dat een redacteur zich meten kan met iemand die niet bestaat; als hij dan daarvoor ook nog bijna een zesde krantenpagina nodig heeft, dan lijkt het wel helemaal scherts. Maar natuurlijk hoe kan het ook anders: de heer De W. krijgt immers conclusies opgedrongen - ik vraag me af door wie - en hoe kan iemand anders dan hij schrijven, dat "de rol van de redacteuren minimaal" is, "zo zij al niet geheel is weg te denken". Daarin speelt ongetwijfeld een flink stuk ervaring mee.

Het is vanzelfsprekend dat de PC-redacteur een klacht wegens mishandeling bij de rechtbank heeft ingediend. Ik hoop dat de rechtbank de roomse studenten zal veroordelen tot het met luider stemme uitspreken van GVD - en wel 10 maal - opdat zij bewust zullen weten, dat zij zich op dat moment in ieder geval wel godslasterlijk hebben gedragen.

klws.

(Ondertussen heeft de Volkskrant zich gelukkig gedistancieerd van dit katholieke optreden.)

- - - - -

MET SCHAAR PARAAT .....

'AFSTAND TOT EEN WERELD'

Later werd alles anders. Ook de Chinezen kregen spleetogen, waterdicht, shockproof, antimagnetisch. In India werden de strooibiljetten van de wereldorganisatie voor vrede een gewild voedsel; men vroeg om meer rode drukinkt en vooral hoofdletters.
Import en export bleven overal gelijk, Algerije werd onafhankelijk en Midden-Amerika bleef bananen met corned-beef eten. De radio-actieve afval kreeg een plaats in de Manilla-trog en alles bleef even actueel: Amerika, Rusland en de apartheid voor Negers. Alleen in Nederland gebeurde er iets vreemds: bij de gezamenlijke legeroefeningen op de Lunebergerheide verwisselde men vrijwillig van uniform, zodat na duizend jaar verbroedering Westmark een werkelijkheid bleek. Het verschil werd pas opgemerkt, toen Drees een pfennig in het busje van de kankerbestrijding deed.

h. boulogne.

Uit Propria Cures 4-10-1958.
Amsterdams Studenten Weekblad.

-o-o-o-o-o-o-

WIE, O WIE ??

De beheerder van het Potten en Pannen Fonds (FO PO PA), dat is dus degene die het kook- en tentenmateriaal onder zijn beheer heeft en controleert, nadat dit is gebruikt, zoekt iemand die hem daarbij wil helpen en die tevens over enige bergruimte beschikt. Veel werk is er niet aan verbonden (ongeveer 50 uur per jaar).
Opgave bij Olga Radovich, Arntzeniusweg 16, Amsterdam.

AANDACHT VOOR ..... HUBERT LAMPO.

Nooit zal mijn hart ophouden met het stellen van vragen. Ik huiver bij de gedachte, dat het altijd zo zal blijven. Misschien heb ik het altijd wel geweten ...'

'Wat heb jij altijd wel geweten?'

Als een samenzweerder boog ik mij naar hem toe en voelde meteen dat ik dronken was. Maar ook mijn dronkenschap liet de beangstigende klaarte van mijn geest ongerept. Zij zweepte mijn hartstocht op, zonder mij af te stompen, wat veel beter zou zijn geweest.

'Trek je oren ver open, Bosquier. God heeft het onderspit gedolven. Er is een vergissing gebeurd in de opbouw van het heelal, - een kleine maar fatale verstrooidheid van de architect. De duivel is machtiger geworden dan zijn schepper. Het was niet in het bouwplan der eeuwigheid. Maar de duivel heeft het gehaald. God speelde met vuur, toen hij duivels maakte uit een handvol opstandelingen, die hij met één blik had kunnen uitroeien. Het heeft lang geduurd, voor aleer ik in de duivel kon geloven. Misschien was ook dat ketterij. De duivel was voor mij een geestelijke afdwaling van seniele kerkvaders. Ik kon niet geloven in een God, die zijn schepselen verlaagde tot de speelbal van een krankzinnige afwijking in zijn werk, aan een monster, dat hij rechten schonk, soms aan de zijne gelijk. Ik achtte het waanzinnig, aan zoiets geloof te hechten. Thans weet ik, dat de duivel bestaat. Maar niet met het goeddunken van God handelt hij. Hij is machtiger dan God zelve geworden, hoor je me, Bosquier? Hij is het, die voortaan de wereld regeert, een wereld, waarvoor God zijn belangstelling verloren heeft. Daarom is Jeanne gestorven, pater, daarom wordt door een Cauchon, overal ter wereld door de Cauchons, tot in Rome toe, de wet gesteld, de wet van de cochons, de wet van de varkens, - omdat de duivel zich boven God gesteld heeft. Dat is het enige wat ik voortaan nog zal geloven. Het maakt alles eenvoudig, Bosquier. Onthutsend eenvoudig en verschrikkelijk. Het is een averechtse zekerheid, doch een zekerheid in elk geval ....'

Uit: De duivel en de maagd.

Nederlandse Vereniging

voor

Sexuele Hervorming

Lidmaatschap *f* 4,— per jaar

In het „Verstandig Ouderschap" vindt U maandelijks een keur van artikelen over vraagstukken betreffende het menselijk geslachtsleven.

Inlichtingen bij het secretariaat:
BILDERDIJKSTRAAT 39 - DEN HAAG

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden *f* 3,50 per jaar. Voor H.V.-leden *f* 5,— per jaar. Voor niet-leden: *f* 7,50 per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bonger.

Redactie-secr.: H. P. Danz.

Administratie: Oudegracht 152, Utrecht, Telefoon 10163, Postgiro 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Cannegieter; Dr. A. L. Constandse; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer; Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins; P. C. J. Reyne; Mr. Dr. H. J. Roethof; Mr. A. Stempels; Dra. L. de Zwart.

DE KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door het instandhouden van weeshuizen enz.

★

BUITEN-KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door zich aan te sluiten bij

DE WEZENKAS

vereniging tot opvoeding en verzorging van wezen op Humanistische grondslag.

★

Vraagt inlichtingen omtrent het lidmaatschap bij de secretaris, J. Yssennagger, Stadionkade 158, Amsterdam-Z.

NIEUWS brengen is: recente feiten en gebeurtenissen zo snel en zo getrouw mogelijk weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvoren te worden gepubliceerd, allereerst op hun juistheid worden getoetst. Vervolgens moeten ze worden ontdaan van bijkomstigheden, die niet terzake dienen en die begripsverwarring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste waarde te schatten, is het nodig ook de achtergrond te kennen. Een goed nieuwsorgaan geeft dus ook daarvan een zo zuiver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld door goed georiënteerde correspondenten, redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte verschillende kanten van het nieuws in het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk geven, een heldere voorstelling van zaken, die voor de lezer de mogelijkheid schept, zèlf conclusies te trekken, zich een eigen oordeel te vormen of zijn oordeel te toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalistiek geschoold, kan een krant maken, die aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C. met zijn merendeels academisch gevormde deskundige redacteuren, die als journalist hun sporen hebben verdiend, onafhankelijk zijn van commerciële of politieke invloeden, streeft voortdurend naar het summum van betrouwbaarheid, zowel in haar nieuwsberichtgeving als in verdere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan eens na in hoeverre de NRC voldoet aan de hoge eisen, die aan een goed dagblad moeten worden gesteld. Graag laten we U daartoe de NRC enige weken op proef bezorgen, zònder dat U dat enige verplichting oplegt. Schrijft U even een kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000